

TERMINOLOGI

Internationella professionella kompetensutvecklingsprogram

trajectories.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Projektet har finansierats med stöd från Europeiska kommissionen. Publikationen [kommunikationen] speglar endast författarens perspektiv och kommissionen kan inte hållas ansvarig för det sätt på vilket informationen i publikationen används.

Learning Trajectories - att främja utvecklingen av mentorskapsprogram för den europeiska scenkonsten - är ett projekt som finansieras av Erasmus+ och koordineras av EUNIA (Sverige) i samarbete med Fresh Arts Coalition Europe (FACE, Frankrike), MateraHub (Italien) och On the Move (Belgien).

SAMARBETSPARTNERS

Författare

Yohann Floch (FACE)

Medverkande till texten

Roberta Capozucca (MateraHub), Chrissie Faniadis (EUNIA), Carlo Ferretti (MateraHub), Yohann Floch (FACE), Paolo Montemurro (MateraHub), Marie Le Sourd (On the Move), Katie Kheriji-Watts (On the Move)

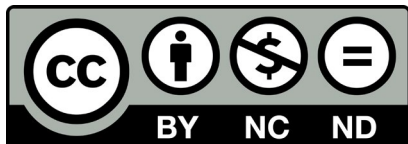
Redaktör

Claire Rosslyn Wilson

Grafisk design och layout

Vincenzo Bruno & Carolina Cruz (MateraHub)

Creative Commons License

Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International (CC BY-NC-ND 4.0)

Internationella professionella kompetensutvecklingsprogram är licensierad under CC BY-NC-ND 4.0.

För att se en kopia av licensen, besök:

<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0>

To quote this publication

Handbook: Terminology: international professional development programmes September 2022, trajectories.eu

Learning Trajectories samarbetspartners önskar tacka:

...alla som har hjälpt till att ta fram den här guiden och genom dialog och feedback bidragit för att göra den relevant för mentorer och utbildare, såväl som för konstnärer och yrkesverksamma inom levande konst.

...alla som har gett sitt stöd till organisering och/eller genom deltagande i sammankomster, utbildningar och de många events som har anordnats under projektets gång.

Innehållsförteckning

Om projektet Learning Trajectories	4
Terminologi och roller	6
Internationalisering.....	6
Yrkesverksamma inom levande konst.....	7
Professionella kompetensutvecklingsprogram	7
Arrangör	7
Handledare	8
Deltagare.....	8
En kulturell mobilitetsupplevelse	8
Kontextprofil.....	9
Utvärdering	10

Om projektet Learning Trajectories

Målet med projektet Learning Trajectories är att kartlägga de bästa metoderna för att designa och implementera mentorskapsprogram som stödjer en internationell karriärsutveckling för yrkesverksamma inom levande konst.

Det är idag vedertaget att internationalisering kan främja sektorn för scenkonst genom att artistiska, ekonomiska och mänskliga relationer fördjupas, vilket i sin tur har en positiv inverkan på yrkesverksammas karriär inom konst såväl som på sektorns välmående i stort. Dock finns ännu ett kunskapsgap mellan organisationer och yrkesverksamma när det kommer till metoder, tillvägagångssätt och tillämpningar. Till nyckelutmaningarna hör organisering och implementering, att utföra kontext- och behovsanpassningar, samt att facilitera program och identifiera vad det innebär att vara värd för ett event i ett internationaliseringssammanhang.

Därtill har det, till följd av coronapandemin och dess effekt på mobilitet och finansiering inom scenkonstens institutioner och organisationer, blivit ännu mer angeläget att tänka nytt kring internationaliseringsprocesser.

Samarbetande aktörers ambition är dels att synliggöra de bästa metoder och exempel som finns för mentorskapsprogram som stöds eller faciliteras av intermediära eller finansieringsorganisationer, dels att förbättra kvaliteten av dessa och därmed stödja internationaliseringen av den europeiska sektorn för scenkonst.

Detta projekt har formats kring tre huvudområden för efterforskning och vidare experimentering:

- Vilka metoder och verktyg för mentorskap kan tillämpas och utvecklas vidare, för att stödja kulturellt yrkesverksamma i deras internationaliseringsresa?
- Hur kan tillgång till nyckelresurser och relevant, professionell information från andra länder och marknader samt från olika kulturella utrymmen och ekosystem faciliteras?
- Hur kan upplevelser av mobilitet och framtida resor för stakeholders inom levande konst organiseras, från förberedelse till implementering och uppföljning?

Ansvariga för denna publikation har samarbetat i syfte att:

- Designa tre guider/digitala, praktiska verktygslådor för att 1) stödja yrkesverksamma och organisationer inom levande konst att påbörja och vidareutveckla internationella mentorskapsprogram, 2) bistå sektorn för levande konst med förbättrade möjligheter att verka i nya kontexter (länder, regioner, sektorer, etc.), samt att 3) stärka intermediära organisationers kapacitet och därmed stödja framtida processer i helhet.
- Möjliggöra att bästa praktiker delas och utbytes (internt såväl som externt), att bidra till en professionell utveckling för alla anställda, samt att

utveckla en mer dynamisk och tidsenlig professionell kontext där aktuella utmaningar adresseras, inom enskilda partnerorganisationer såväl som på Europeanivå.

- Utveckla förbättrade och tillgängliga arbetsmetoder där ett internationellt framtidsfokus lyfts som en given strategi och där mentorskapsplaner finns inkluderade, samtidigt som samarbete sker för att öka konst- och kultursektorns kapacitet och förmåga att verka internationellt, i synnerhet i en postpandemikontext.

De dokument som utarbetats under projektets gång riktar sig till:

- Utbildare och mentorer i intermediära organisationer, vilka bistår med expertkunskap till kulturella chefer, producenter och artister som eftersträvar att verka internationellt men saknar verktyg och metoder för att göra det.
- Kulturchefer, producenter och konstnärer som önskar utveckla sin kapacitet att verka i ett europeiskt eller internationellt sammanhang men har begränsad erfarenhet, eller behov av att förbättra strategi och tillvägagångssätt.
- Europeiska nätverk och plattformar som stödjer sina medlemmars internationella kapacitet att verka i ett europeiskt eller internationellt sammanhang och som har begränsad erfarenhet eller behov av att förbättra strategi och tillvägagångssätt.

Terminologi och roller

Definitionerna nedan är en översikt över grundläggande begrepp och roller som förekommer och kan användas som referens till samtliga publicerade handböcker. Genom att tillhandahålla definitioner bjuder vi in dem som arrangerar professionella kompetensutvecklingsprogram, handledare och deltagare att reflektera över, diskutera och ifrågasätta den terminologi som premieras av aktörerna bakom projektet Learning Trajectories.

Internationalisering

Internationalisering är en strategi som möjliggör att yrkesprofessionella inom kultur och yrkesprofessionella kulturaktörer kan expandera och utvecklas internationellt. Det är en process som ofta tillämpas för att dra nytta av nya möjligheter som andra länder och utländska marknader erbjuder.

Errol Boon påminner om att det i flera århundraden var uppenbart för de flesta europeiska konstnärer att en internationell dimension har ett värde: "Den centrala sanningen att konstnärliga metoder aldrig bör begränsas av nationsgränser ledde till idén att kulturellt utbyte mellan konstnärer och mellan åskådare från olika länder hade potential att vidga konstnärens grundläggande perspektiv, bortom borgarklassens begränsade ramar. Därmed blev möjligheten till internationalisering ett av de viktigaste kännetecknen på konstnärlig frihet"¹. Vi ser dock att internationalisering kan upplevas som ett påtvingat måste för konstnärer, till följd av ökad globalisering och en konkurrensutsatt sektor. För många konstnärer är internationalisering således en absolut nödvändighet för att överleva.

Vad det innebär för en individ att internationalisera sitt nätverk, sina kreativa aktiviteter och möjligheter till ekonomiskt stöd förhåller vi oss till utifrån ett så brett perspektiv som möjligt. Detta innebär att vi gå bortom tankar om strategier som syftar till att expandera ens arbete på potentiella nya marknader. I stället kan internationalisering handla om ömsesidigt givande samarbeten, besök, kompetensutveckling, solidariska handlingar som är synliga och meningsfulla, samt ekonomisk, miljö- och rörelsemässig² rättvisa. Internationalisering involverar skapandet av och deltagandet i onlineutrymmen, såväl som att korsa nationsgränser.

¹ Errol Boon: 'What does cultural internationalisation mean anno 2021?' (Amsterdam: DutchCulture, juli 2019): <https://dutchculture.nl/en/news/what-does-cultural-internationalisation-mean-anno-2021> (Egen Översättning)

² För att läsa mer om rörelsemässig rättvisa hänvisas till Mimi Sheller, Mobility Justice: The Politics of Movement in an Age of Extremes (London: Verso Books, 2018).

Yrkesverksamma inom levande konst

En professionell yrkesverksam inom scenkonst, oavsett deras placering i värdekedja och hierarki, samt oavsett om de är direkt involverade i skapandet eller inte.

I begreppet levande konst ingår scenkonstens traditionella discipliner (teater, dans, cirkus, dockteater och musik) såväl som samtida utövare av dessa vilka, i linje med hur Live Art Development Agency uttrycker det, "utforskar möjligheterna med live event och de sätt som vi kan uppleva dem på"³. Genom begreppen kulturarbetare och yrkesverksamma inom levande konst vill vi framhålla och synliggöra de många typer av kvalificerade yrkesverksamma (kreativa, tekniska, administrativa, ledande) som behövs för en kulturproduktion.

Professionella kompetensutvecklingsprogram

En strukturerad samling av upplevelser som stödjer lärande genom att kontinuerligt förbättra och berika yrkesverksammas professionella utveckling inom identifierade områden, genom förnyelse eller uppgradering av metoder.

Vi har valt att använda begreppet professionell kompetensutveckling då det sätter fokus på önskade resultat, till skillnad från begrepp som mentorskap eller coaching, vilka snarare beskriver speciella typer av relationer. Med program menar vi en serie händelser som äger rum under en längre tid (ofta flera månader som kortast), till skillnad från mer kortsiktiga händelser såsom seminarier, workshops eller intensivkurser.

Arrangör

En person eller en organisation som planerar och verkställer ett professionellt kompetensutvecklingsprogram.

Det huvudsakliga ansvaret hos arrangören för ett professionellt kompetensutvecklingsprogram är att skapa ett strukturerat utrymme där deltagare och handledare förbereds för framgång. Arrangören behöver kommunicera löpande och vara tydlig i sin kommunikation om alla programmets delar. Arrangören behöver agera på sätt som reflekterar de värderingar som är drivkraften bakom insatserna. I många fall kan en arrangörs offentliga profil ge prestige och synlighet även till mindre välkända aktörer i yrkessektorn, genom att de ingår i programmet.

Arrangörer måste vara medvetna om att de utgör en del av en större ekologi inom vilken de ansöker om finansiering, kontrakterar frilansare och är involverade i det dagliga genomförandet. Detta innebär att de inte alltid har distansen eller objektiviteten att neutralt bedöma fältet.

³ 'What is live art', Live Art Development Agency, <https://www.thisisliveart.co.uk/about-lada/what-is-live-art/>

Handledare

Någon som deltar i ett professionellt kompetensutvecklingsprogram för att handleda den kreativa, relationella och affärsmässiga utvecklingen hos någon annan.

På den mest grundläggande nivån hjälper handledarna deltagarna att identifiera, formulera och rikta in sig mot specifika mål, ofta genom att dela med sig av sina perspektiv, kunskaper och kontakter, och ibland genom att agera mentor. Handledarens fokus ligger på deltagarnas behov – de kan vara flexibla och anpassa sig efter hur deltagarens behov utvecklas över tid. De är empatiska och nyfikna och har förmågan att ställa frågor som väcker eftertanke. De är ärliga om sina egna erfarenheter, de ger respektfullt utrymme för olikheter och meningsskiljaktigheter, och de hanterar känslig eller konfidentiell information på ett förtroendeingivande sätt. En handledare behöver inte vara äldre än en deltagare. Dock bör det särskilt uppmärksammas om intressekonflikter eller konkurrens kan föreligga mellan handledare och deltagare.

Deltagare

Någon som deltar i ett professionellt kompetensutvecklingsprogram för att bredda sitt nätverk och utveckla sin verksamhet och/eller sin kreativa praxis.

I egenskap av mogna vuxna och yrkesverksamma bör deltagare uppmuntras att ta eget ansvar för att driva sin professionella utveckling och agera i enlighet med det. Inom ramen för ett program kan deltagarna lära sig lika mycket av ett utbyte med en annan deltagare som med handledaren – vilket de också ofta gör. Deltagare som är frilansande eller som arbetar på små, oberoende företag kan stå inför särskilda utmaningar, såsom hög omsättning på administrativ personal då endast projektbaserade uppdrag kan erbjudas, eller begränsade perspektiv för reflektion. För en del yrkesverksamma inom levande konst är samarbete en integrerad del i deras praxis och de väljer ofta att arbeta inom en duo eller som en del av ett större, icke-hierarkiskt kollektiv. Arrangörer bör därför i förväg överväga om och hur de planerar att ta höjd för deltagares varierade arbetssätt, behov och utmaningar.

En kulturell mobilitetsupplevelse

En tillfällig gränsöverskridande förflyttning, ofta i utbildnings-, kapacitetsbyggande-, nätverks- eller arbetssyfte.

En upplevelse av kulturell mobilitet, en så kallad "kulturell mobilitetsupplevelse", kan ha konkreta såväl som mindre konkreta resultat på kort sikt och/eller vara en del av en långsiktig professionell utvecklingsprocess. Internationell mobilitet är en central del i konstnärers och kulturarbetares professionella yrkesväg. Undersökningar visar att professionella kompetensutvecklingsprogram med internationell inriktning innefattar en eller flera mobilitetsupplevelser, som en del

av deltagarnas utveckling och lärande. Mobilitet ses i sammanhanget som en del av ett program och som något som stödjer deltagarens förmåga att handla på sätt som går i linje med deras önskade professionella utveckling. Genom dedikerade resurser till kulturell mobilitet möjliggörs kontakt med andra kontexter och andra länder. Sådana upplevelser kan organiseras för grupper eller individer (till exempel yrkesprofessionella besök, möten och samtal) och uppföljningar (att starta ett projekt, att bygga på idéer eller möjliggöra en turné). Att exponeras för en okänd kontext möjliggör att kännedom eller förståelse för en regions normer, värderingar och övertygelser kan utvecklas.

Kontextprofil

Sammanställd information om en utländsk kontext, som hjälper deltagare och kulturarbetare att upptäcka, förstå och få kontakt med en annan konstscen.

"Kontextprofil" används som ett paraplybegrepp för sammanställd information som tillhandahålls deltagarna, för att de ska få bättre förståelse för den verkliga situationen i det område de vill upptäcka. I samband med vår undersökning identifierade vi begrepp som används synonymt, t.ex. informationsblad, marknadsprofil, landsprofil och kartläggning. Vilket begrepp som används varierar beroende på det professionella kompetensutvecklingsprogrammet, vilket land det är, samt vem arrangören är - alltifrån ett europeiskt kulturnätverk till offentliga mobilitetsfinansiärer eller andra intermediära organisationer.

Undersökningar visar att professionella kompetensutvecklingsprogram med internationell inriktning innefattar en eller flera mobilitetsupplevelser, som en del av deltagarnas utveckling och lärande. Mobilitet är en del av programmet och hjälper deltagarna att omsätta sina planer till handling. För att förbereda för denna mobilitet är syftet med kontextprofilen att tillhandahålla information om ett visst land eller en makroregion, en genväg för att få tillgång till gedigen och sammanhållen information om en annan kulturell kontext.

Arrangören ansvarar för att samla in och sprida relevant information till deltagarna. Informationen kan vara tvärsektoriell och till exempel ge en övergripande bild över situationen inom flera kreativa områden - såsom film, bildkonst, kulturarv eller scenkonst - i ett specifikt land. Informationen kan också vara tematisk, till exempel fokusera på internationell mobilitet eller konst av yrkesverksamma med funktionsnedsättning. Slutligen kan informationen vara sektorsspecifik och fokusera på en viss disciplin, såsom teater, dans, cirkus eller musik.

Utvärdering

Utvärdering är fastställandet av värdet, användningen, vikten och betydelsen av en insats, med hjälp av relevanta och överenskomna kriterier. Det primära syftet med utvärdering är, förutom att få insikt om tidigare eller befintliga insatser, att möjliggöra reflektion och hjälpa till att identifiera framtida förändringar.

Utvärdering kan betraktas som en process för att bedöma, ständigt förbättra och tydliggöra kommunikation om programmet. Med adekvata verktyg och metoder (som inte behöver vara komplexa, däremot konsekventa och anpassade) omfattar utvärdering tiden innan uppstart till och med programmets slut. Med effektiv utvärdering kan arrangören anpassa sig till förändringar och stärka kapaciteten att möta deltagares och handledares behov.

Exempel på diskussionsfrågor

- Vilka nyckelbegrepp skulle du välja och hur skulle du definiera dem?*
- Vad, exakt, betyder termen "professionell utveckling" för dig i ditt sammanhang?*
- I vilken utsträckning tillåter du att användare av begreppen får utmana din terminologi?*
- Hur undviker du samlingsnamn eller "buzzwords" i dina dokument?*

Learning
TRAJECTORIES
advancing european performing
arts mentoring programmes

trajectories.eu

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Projektet har finansierats med stöd från Europeiska kommissionen. Publikationen [kommunikationen] speglar endast författarens perspektiv och kommissionen kan inte hållas ansvarig för det sätt på vilket informationen i publikationen används.